

Школска 2021/2022. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
I разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Део науке о језику који проучава гласове као најмање језичке јединице које уносе разлику у значење речи назива се _____.	
2.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Максим Суворов _____ године отвара _____ школу у Сремским Карловцима.	
3.	Пример ХМЕЉОМ представља одступање од гласовне промене која се зове: _____.	
4.	Славеносрпски језик углавном се састоји од елемената: а) старословенског и српкословенског језика б) старословенског и рускословенског језика в) рускословенског и српског народног језика г) српкословенског и српског народног језика Заокружи слово испред тачног одговора.	
5.	У наведеној реченици заокружи безвучне фрикативе: Човек размишља и говори о свету који га окружује да би разумео знање својих претходника.	
6.	У примерима ПЈЕТЕМ : ПЈОТ извршена је гласовна промена под називом _____.	
7.	Ако наведеним редом напишеш: 1) звучни уснени експлозив, 2) високи вокал предњег реда, 3) безвучну меку африкату, 4) средњи вокал предњег реда, добићеш реч _____.	
8.	Парови речи К : КА и С : СА илуструју гласовну промену под називом _____.	
9.	У наведеним примерима заокружи пар речи чије се иницијалне (почетне) фонеме разликују само по звучности: РАК, МАК, ЂАК, ПАК, ЦАК, ЛАК, ЧАК, ЈАК	
10.	У следећим речима подвуци затворене акцентоване слоге: ВЕРИДБЕНИ, ПРЕДСЕДНИК, ПРИМАМЉИВО, ПОЕТСКИ, ИНДИВИДУАЛНОСТ	

Бр.	Питања	Поени
11.	Акцентуј правилно подвучену реч у следећој реченици: Сара је била бржа од свих осталих <u>ученица</u> на такмичењу.	
12.	У наведеној реченици подвучи све енклитике: Уз вођу се одмах груписаше најодважнији људи да му се нађу у несрећну случају и да га чувају да му се не деси каква опасност.	
13.	Заокружи слова испред примера у којима је акценат пренесен на проклитику: а) НЕ ВОЛИМ б) НЕ ВЕРУЈЕМ в) НЕ ЧИТАМ г) НЕ МИСЛИМ д) НЕ РАЧУНАМ љ) НЕ ПЛТЕМ	
14.	Акцентуј правилно следеће дијалекатске облике: марѝма → _____; ручѝк → _____; војник → _____.	
15.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Говор Вршца припада _____ дијалекту.	
16.	Заокружи слова испред реченица у којима примећујеш проклитике: а) Дирнут сам његовом несебичном помоћу; б) Помоћу алата смо направили сто; в) Кренуо је пут Јапана; г) Проучавао је развојни пут Јапана.	
17.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Примери РЕКАЈ, КАЗАЈА, ДЪН, СЛЗА, НЕЈЕ припадају _____ дијалекту.	
18.	Према одговарајућим екавским облицима наведи књижевне (и)јекавске: ЖЕЛЕО : _____; ГРЕШНИК : _____; ТЕРАТИ : _____	
19.	У примеру СИРОМАШТВО извршене су следеће гласовне промене: _____.	
20.	Међу наведеним примерима подвучи оне који су у складу са правописном нормом српског књижевног језика: ПОДИУМ, ПОДИЈУМ, РУИНА, РУЈИНА, УХО, УВО, ФАЛА, ХВАЛА, ЛАД, ХЛАД.	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2021/2022. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
I разред

1.	фонологија
2.	Максим Суворов 1726. године отвара Славјанску школу у Сремским Карловцима.
3.	преглас / алтернација О : Е / промена О у Е
4.	в)
5.	Човек разми Ш ља и говори о Свету који га окружује да би разумео знање (С)воји Х прет(Х)одника. (такмичар може заокружити било које слово С и Х ; не мора више пута заокружити исто слово да би одговор био тачан)
6.	превој вокала / вокалска апофонија / аблаут
7.	биће
8.	непостојано А
9.	РАК, МАК, ЂАК, ПАК, ЏАК , ЛАК, ЧАК , ЈАК
10.	ВЕРИДБЕНИ, ПРЕДСЕДНИК , ПРИМАМЉИВО, ПОЕТСКИ, ИНДИВИДУАЛНОСТ
11.	Сара је била бржа од свих осталих <u>у</u> ченица на такмичењу.
12.	Уз вођу се одмах груписаше најодважнији људи да му се нађу у несрећну случају и да га чувају да му се не деси каква опасност.
13.	а), б), г)
14.	марџама → мџарама рџчџак → рџчџак војнџк → војнџк
15.	косовско-ресавском
16.	б), в)
17.	призренско-тимочком
18.	ЖЕЛЕО : ЖЕЛИО ; ГРЕШНИК : ГРЕШНИК ; ТЕРАТИ : ТЈЕРАТИ
19.	палатализација, губљење сугласника / упрошћавање сугласничке групе (редослед којим ученици напишу гласовне промене није битан)
20.	ПОДИУМ, ПОДИЈУМ , РУИНА, РУИНА, УХО , УВО , ФАЛА, ХВАЛА , ЛАД, ХЛАД